

Дзвінка Торохтушко

Питрєвна

Новели

АЛАТОН
ALATON

Київ
2019

УДК 82-31
ББК 83.3(4Укр)6
Д43

Дзвінка Торохтушко

Д43   Питровна: [новели] — К.: Видавництво «Алатон», 2019. — 176 с.
ISBN 978-966-2663-54-9

У дитинстві дуже важливо розбивати коліна, набивати гулі та забивати голи в сусідські вікна. Бо це — життєвий досвід. У дитинстві дуже важливо мати друзів, котрі разом з вами переживатимуть коліна, гулі й вікна та потраплятимуть у халепи й курйозні ситуації. Бо це — можливість через роки гортати старі фотоальбоми з усмішкою, без жодного суму та зітхання за минулим.

У дитинстві дуже важливо навчитися дружити й любити, читати книжки та пізнавати світ із радістю і щирим захопленням. Бо роки промайнуть швидко, й усе, що від них залишиться, — це зустрічі з друзями. Дорослими, з повними міхами життєвого багажу. І ще залишаться спогади про дитинство.

«Питровна» — книжка-спогад. Про пережите, передумане, перемріяне. Про щось таке світле, кумедне й дівчаче. З нотками іронії та гумору, іноді з критичним поглядом на минуле та легким сумом — не без цього. Але все одно «Питровна» — це книжка про дружбу, щастя й любов.

УДК 82-31
ББК 83.3(4Укр)6

ISBN 978-966-2663-54-9

© Дзвінка Торохтушко, 2018
© Видавництво «Алатон», 2018

ЗМІСТ

КАЛАЧІ	6
КОКОШНИК	13
ФІГУРНЕ КАТАННЯ.....	19
КАТАКОМБИ.....	25
РИЗЬКИЙ БАЛЬЗАМ.....	32
ЧАСИ Й ПОДАРУНКИ.....	40
ХРЕСНА-ФЕЯ	45
ЗЕЛЕНКА.....	50
КАТЕРИНА	67
КОЛОБОК	73
КОЛЯ ТА ФАРБА	79
ЯК Я СТАЛА ПИСЬМЕННИКОМ	84
ВИСТАВА	89
ВОСЬМЕ БЕРЕЗНЯ І ЛЮБОВ ДО ГРОБА	94
КАЛИТА	100
ЯЛИНКА	106
ЮВІЛЕЙНІ СПОГАДИ	116
ВИПУСКНИЙ	122
ДЕФЕКТ МОВИ	134
ЖИТТЯ ЗА ФЕН-ШУЕМ	141
СВЯТО НАБЛИЖАЄТЬСЯ	146
ПРО ФОРМУ ТА ЗМІСТ	151
МАТЕМАТИЧНІ ДІАЛОГИ ПРО ЛЮБОВ	157
КРИЛАТЕ ЩАСТЯ	161
ЛАЙКИ, ФОТО ТА ЛЮБОВ	165
СКІФСЬКІ БАБИ І СКРИПКА	170

Про Питровну, дитинство і справжню дружбу

Нова книжка талановитої Дзвінки Торохтушко називається коротко і по-панібратськи — «Питровна». Відразу якось уявляється беззуба старенька — з коцюбою в руках, при брамі на лавиці, прикра й підсліпувата. Насправді це не так. Питровна — руде кмітливе дівчисько, найближча колежанка авторки ще з дитинства. Оповідки про життя подружок — це вервиця несамовитих, дотепних, перчених пригод двох шибайголів. Ті історії настільки близькі, що я теж міг би бути Питровною, якби колись народився дівчинкою. Зізнаюся, після їх прочитання навіть якось посмутнів, що не так розпорядилася доля. Адже пригоди неймовірні! Шалені та смішні. Легкі та яскраві, як дитинство.

Письменниці чудово вдалося передати чар тих далеких літ, коли правда була правдою, а кривда кривдою, коли вірилось у щирість і любов. Довірливі душі двох дівчат у непростому світі дорослих. Тут багато сміху. Але крізь приховані сльози. Тож насправді книжка цілком доросла та для дорослих. Хоча й захопливо смішлива. Вона справжня, про справжнє життя та справжніх людей. І авторка, щоб передати цю справжність, не цурається ні лайки, ні солених слів.

Та ті «соленики» лише присмачують текст, роблять його виразнішим і гострішим. Водночас новели читаються так легко, що мимоволі пригальмовуєш, аби посмакувати описами та дотепними діалогами. Та ж напівдитяча дотепність зберігається й у розповідях про доросле життя. Справжній дзвінкий гумор, іноді гостра сатира на реальність, сучасні проблеми, радощі та суто жіночі бзики й мухи в голові – ось те, що ви зустрінете на сторінках книжки.

Коли дочитуєш «Питровну», водночас і сумуєш, що ці дівчата вирости, і тішишся, що вони стали дорослими — інакше ніхто не написав би про їхнє несамовите дитинство. Книжка надзвичайно позитивна й весела. І дуже життєва — у ній немає «красивостей» та вигаданих викрутасів для інтриги сюжету. Тут усе, як у дитинстві: коли хочеться сміятися — смієшся на все горло, а коли журба хапає за серце — не стримуєш сльозу. Тепла сповідь маленької дівчинки, яка виростила. Але й досі в душі залишилася дитиною.

Богдан Волошин

Калачі

Час біжить, усе міняється. Навіть традиції та звичаї нові приходять. Оце ж ми вже до Європи навчилися тинятися по безвізу. І понаприносили від них усякого, що за тим і своє трохи забулося.

Вже ми на Різдво штоллени випікаємо. На івропейських цукатах, заморських родзинках і закарпатському бренді.

А колись же ж як було? В отій країні, що в ній усім добре жилося настільки, що дехто досі стоїть за нею в черзі на роздаточній у московській інформаційній столовці?

Так от у тій країні Різдва не було. Бо там спасительом

вважалася запліснявіла мумія в мавзолеї. І день народження цього «лишайника» відмічали весною перенесенням дерев'яного цурпалка з місця на місце.

І колядувати було ніззя. Бо на колядку могли образитися партія й міліція й перетворити людині решту життя на Страсну п'ятницю.

І штоллена не було. Були калачі. З одеськими родзинками, бурячаним бренді, поміжкукурудзним маком і вишнями у власному сокові. На дріжджах і ванільному цукрові, добутих у базарної перекупки баби Шкоробагатихи, а по-вуличному – Шкрабачки.

Моя бабця, коли пекла калачі, то дуже пильнувала, щоб ми з Питровоною їй не заважали. Бо коли ми плуталися під ногами чи, не дай Бог, крутилися під руками, то в неї завжди кількість родзинок у кульочку не сходилася з кілограмом у рецепті, вишні з банки зникали, а мак у макітрі перетирався до білого зі зменшенням маси й об'єму.

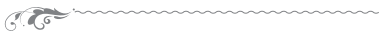
Ми бабці пояснювали, що то закони фізики. Мовляв, фізичне тіло, перекручене до маси, завжди втрачає форму й об'єм. Але бабця була прихильником ненаукової концепції про те, що Гамно, тобто я, як його не крути, все одно таким і зостанеться, навіть якщо в нього похвальна грамота зі школи.

І єдиним аргументом лишитися на кухні був той, що ми з Питровоною – дівчатка і нам же треба навчитися пекти оті калачі, щоб нас бодай якесь наївне пацавате одоробало без мозгів заміж узяло.

А того року бабця була в розпачі. Бо якраз перед святами трапилися дві фатальні події, котрі суттєво впливали на випічку калачів.

Шкоробагатиха, тобто баба Шкрабачка, перед самим Новим роком упала з драбини й отримала важкі переломи

тазу та обидвох ніг. Тож лежала в лікарні й дефіцитом не торгувала.

Дістати родзинок, дріжджів і ванільки можна було ще у Таньки, котра чорно бл*дувала. Але...

На Новий рік пішли ми з Питровною кататися на санках на лісову дорогу. І так захопилися, що не помітили у снігах білої «Ниви» нашого районного гінеколога Веніаміна Ромуальдовича Болтика. Доктор саме закінчив попередній огляд і здійснював оперативне втручання в Таньку.

І тут ми на санках втаранились у правий бік докторової «Ниви».

Усе б нічого, бо ми швидше втекли, ніж вони одягнулися та побігли за нами. Та ввечері Танька прийшла й виставила бабці рахунок за пом'яті двері, загублену доктором ондатрову шапку та «моральний ущерб».

Бабця сказала, що пом'яті двері її не цікавлять, на нову шапку може віддати докторові трьох котів, а на рахунок «морального ущербу», то не треба розказувати, що це її діти нарobili, бо вона точно знає, що Танька такою народилася. Бо де то видано для нормальної людини – запихати собі Болтика там, де діти на санках катаються!

Танька образилася й порадила бабці краще пильнувати своїх байстрюків.

А даремно. Такого слова при бабці не можна було казати. Адже до цього моменту про ту пригоду знали тільки ми, бабця й сама Танька. А ввечері бабця пішла на молитовну годину до баби Улити. Тож до ранку півміста вже було в курсі, що районний гінеколог Веніамін Ромуальдович Болтик може працювати на виїзді, на лоні природи, причім зі своїм інструментом.

Танька перестріла мою бабцю біля магазину й розказала їй усе, що про неї думає. Бабця в боргу не лишилася, почекала, поки на гвалт зійдеться побільше людей, і розклала перед усіма Таньчине генеалогічне дерево, де «курва твоя

мама» було не найтупиковішою гілкою. Плюс у всі дупла того дерева, видовбані безіменними дятлами, бабця понапихала таких х*їв, що йти до Таньки за дефіцитами не випадало ніяк.

Бабця ходила як снігова хмара і засипала сніжинками слів нас з Питровною, доктора Болтика, Таньку й бабу Шкрабачку, котра по-людськи впасти не могла і «вломила сраку». Через те у бабці тепер буде гамно замість калачів, два Гамна в запічку й котяча срань по кутках.

– Що будем робити? – спитала Питровна.

– Йдем на базу, – сказала я.

– Чого?

– Ну, всі ж спекулянти беруть дріжджі, ванільку й родзинки там. І ми візьмемо.

– Як? – спитала Питровна. – Там же блат треба мати.

– Найдємо, – впевнено відповіла я. І пішла витрушувати свою скарбничку.

Питровна скарбнички не мала, але на Новий рік хресний дав їй п'ять карбованців і чекушку. Бабця чекушку відібрала, поставила на мисник у коморі й попередила: як зустріне того хресного, то дасть йому так, що мало не буде. А гроші Питровна витратити не встигла, бо в кіоски «Союздруку» ще не завезли журнали з модами за січень.

Тож у сумі ми нарахували двадцять карбованців і сорок одну копійку. І пішли добувати дефіцити.

Коло брами міжрайбази стояв народ. За брамою метушився маленький чоловічок у куфайці, битих валянках і кролячій шапці. Підходив до воріт, брав через перекладину гроші в людей, біг на склади і приносив звідти пакунки в коричневому папері.

– Тьотю, – спитала Питровна в якоїсь жіночки коло

брами, – а хто той дядя, шо з кульочками бігає?

Тьотя здивовано подивилася на нас:

– Мішка Полтіннік.

– А хто він? – спитала я. – Ну, тут, на міжрайбазі, він хто? Директор?

– Мішка Полтіннік – сторож, – сказала тьотя з повагою і таким тоном, наче ми якісь відсталі від життя на кілометр, а предмет «містечкова ієрархія» прогуляли у школі.

Ми розуміюче кивнули.

– Фі-і-ігня, – розчаровано протягла Питровна.

І тут мене осінило. Я згадала, що моя хресна діставала квитки в театр через гардеробницю, вуйко брав спирт із спиртзаводу у прибиральниці, а вудженину та копчені ребра – у вахтера м'ясокомбінату. Румунський гарнітур поза чергою в меблевому магазині вони купили в секретарки слідчого ОБХСС, переплативши їй сто карбованців, а плитку до ванної їм продав сторож магазину «1000 дрібниць».

– Питровна, – прошепотіла я, – це він і є.

– Хто?

– Блат!

– Сторож – блат? – недовіжливо спитала вона.

– Блат! Сторож, прибиральниця, гардеробник, секретарка – це потрібні люди в нашій країні. Тобто – блат.

– Точно, – підтвердила тьотя. – Без них нічого не дістанеш.

– Ну-ну, – гмикнула Питровна, – побачимо.

Ми придивилися, як то роблять люди: передають гроші, загорнуті в записку, і чекають, поки сторож винесе пакунок. Записки ми не мали, писати не було на чому.

– Канфет немає! – заявив Мішка Полтіннік, коли ми підійшли до воріт.

– Ми не по цукерки, – сказала я. – Нам кілограм родзинок, десять пакетиків ванільки та дві середні пачки дріжджів. Скільки це коштує?

Кінець безкоштовного уривку.
Щоби читати далі, придбайте,
будь ласка, повну версію
КНИГИ.